

Sygn. akt I C 1010/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 stycznia 2019 roku

Sąd Rejonowy w Kłodzku Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Eliza Skotnicka

Protokolant sekr. sąd. Magda Biernat

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 stycznia 2019 roku w Kłodzku

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W.

przeciwko D. W.

o zapłatę 768,65 zł

I. zasądza od pozwanego D. W. na rzecz strony powodowej (...) Sp. z o.o. S.K.A. z siedzibą w W. 768,65 zł (siedemset sześćdziesiąt osiem złotych 65/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie liczonymi od 600 zł od 31 lipca 2015 roku do dnia zapłaty,

II. dalej idące powództwo oddala,

III. zasądza od pozwanego na rzecz strony powodowej 30 zł tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. S.K.A. z/s w W. wniosła o zasądzenie od pozwanego 768,65 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP liczonymi od kwoty 600 zł od 31 lipca 2015 r. oraz kosztami procesu wg norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazała, że pozwany skorzystał z krótkoterminowej pożyczki udzielonej drogą elektroniczną przez Internet przez poprzednika prawnego powoda - (...) Sp. z o.o. Warunkiem udzielenia pożyczki była rejestracja na stronie internetowej pożyczkodawcy oraz dokonanie opłaty rejestracyjnej na rachunek bankowy podany na jego stronie. Kwota pożyczki jest przekazywana pożyczkobiorcy na jego rachunek bankowy, z którego została dokonana opłata rejestracyjną. Równoległe z wypłatą przez pożyczkodawcę środków pieniężnych pożyczkobiorca otrzymuje na wskazany adres e – mail umowę pożyczki. Po otrzymaniu pożyczki, pożyczkobiorca zobowiązany jest do zwrotu pożyczki powiększonej o prowizję, w zadeklarowanym przez siebie terminie. Pozwany zgodnie wnioskiem otrzymał pożyczkę w wysokości 600 zł na okres 30 dni. Pożyczkodawca w/w kwotę przelała na rachunek pozwanego 30 czerwca 2015r. pozwany zobowiązany był do zwrotu pożyczki powiększonej o prowizję w wysokości 168,65 zł, tj. 768,65 zł do 30 lipca 2015r. należność ta nie została do dnia wniesienia pozwu uiszczona. Wierzytelność ta została nabyta od pożyczkodawcy przez stronę powodową.

Pozwany D. W. podczas rozprawy podał, że nie przeczytał umowy, a w czasie gdy zaciągał pożyczkę nie był zbyt rozsądny. Podał, że w tamtym czasie zaciągnął również pożyczkę w banku oraz inną jeszcze „chwilkówkę”, miał też problemy z płatnościami wobec operatora usług telekomunikacyjnych. Później wyjechał do pracy za granicę, żeby pospłacać długi. Większość zobowiązań ok. 12 000 zł spłacił.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Pozwany D. W. 30 czerwca 2015 r. zawarł z (...) Sp. z o.o. z/s w W. umowę pożyczki gotówkowej nr (...). Zgodnie z umową kwota udzielonej pożyczki wynosiła 600,00 zł, prowizja 168,65 zł, okres trwania pożyczki 30 dni, zaś termin spłaty 30 lipca 2015r. Całkowita kwota do zapłaty 768,65 zł, a rzeczywista roczna stopa oprocentowania 1936,38 zł.

W §12 umowy postanowiono, że w przypadku nieterminowej spłaty pożyczkodawca ma prawo naliczyć odsetki w wysokości czterokrotnej stopy kredytu lombardowego NBP oraz prowadzić czynności upominawcze i windykacyjne.

Pozwany 19 maja 2015r. dokonał przelewu opłaty rejestracyjnej 0,01 zł na rachunek pożyczkodawcy, zaś 30 czerwca 2015r. na rachunek pozwanego wpłynęła kwota 600 zł tytułem pożyczki nr (...).

Wierzytelność wobec pozwanego z tytułu pożyczki nr (...) została przeniesiona na rzecz strony powodowej.

Dowód:

- Formularz umowy pożyczki k. 19 – 25;
- Potwierdzenie przelewów k. 26 - 27;
- Oświadczenie Prezesa Zarządu pożyczkodawcy k. 28.

Pozwany D. W. w chwili zawarcia umowy miał 21 lat. W tym czasie pozwany miał zadłużenia wobec Banku, wobec operatora usług telekomunikacyjnych oraz wobec innej instytucji udzielającej krótkoterminowych pożyczek. Pozwany wyjeżdżał za granicę do N., H. oraz do C.. Pozwany w czasie pracy w H. spłacił ok. 12000 zł długów. Obecnie pozwany mieszka i pracuje w P., chce spłacić wszystkie swoje zobowiązania. Pozwany nie przeczytał warunków umowy. Nie pamiętał okoliczności jej zawarcie, nie pamiętał że posiada jeszcze zadłużenie z tytułu tej pożyczki, gdyż był przekonany, że spłacił już wszystkie swoje długi.

Dowód:

- przesłuchanie pozwanego k. 37.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd zważył co następuje:

Powództwo podlegało uwzględnieniu w całości co do roszczenia głównego oraz w części co do odsetek.

Strona powodowa dochodziła roszczeń z umowy pożyczki. Pozwany nie kwestionował dochodzonego roszczenia. W zasadzie nie był zorientowany jakiej pożyczki dotyczy postępowanie, twierdził początkowo, że pożyczkę tę już spłacił. Pozwany nie zdawał sobie sprawy z niekorzystnych warunków umowy, które były w umowie jednoznacznie określone, w tym postanowienie dotyczące prowizji. W ocenie Sądu warunki tej umowy (zwłaszcza prowizja) były rażąco wygórowane. Pożyczka ta udzielona została na niekorzystnych dla pozwanego warunkach, gdyż rzeczywista stopa oprocentowania wynosiła 1936,38% w skali roku. Zdaniem Sądu tak wysokie oprocentowanie powinno w pełnym zakresie zaspokoić koszty oraz ryzyko udzielania tego typu pożyczek przez pożyczkodawcę. Stąd w ocenie Sądu nakładanie na pożyczkobiorcę dodatkowo obowiązku zapłaty odsetek maksymalnych od przeterminowanego roszczenia naruszało prawa powoda jako konsumenta, a także naruszało zasady współżycia społecznego. Pozwany w chwili zawierania umowy był osobą bardzo młodą, niedoświadczoną, jak sam określił „niezbyt rozsądną”. Pożyczkodawca wykorzystał brak doświadczenia pozwanego proponując mu umowę pożyczki z tak drastycznie wysokim oprocentowaniem rocznym.

Zgodnie z treścią art 385¹ §1 kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Jeżeli postanowienie umowy zgodnie z § 1 nie wiąże konsumenta, strony są związane umową w pozostałym zakresie. Według § 3 cyt. przepisu

nie uzgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta. Klauzula generalna z art. 385¹ §1 kc zawiera dwa kryteria oceny postanowienia umowy jako niedozwolonego, tj. dobre obyczaje i interesy konsumenta. Dobre obyczaje są w zasadzie równoważnikiem “zasad współżycia społecznego”, natomiast “interesy” konsumenta należy rozumieć szeroko, nie tylko jako interes ekonomiczny, mogą tu bowiem znaleźć uzasadnienie takie okoliczności, jak zdrowie konsumenta, czy też jego czas zbędnie tracony, dezorganizacja toku życia, zawodu (patrz: Komentarz do kodeksu cywilnego. Księga Trzecia. Zobowiązania. Tom I, pod redakcją Gerarda Bieńka, W – wa 2002, s.137. Zgodnie z zawartym w tym przepisie szczególnym kwalifikatorem naruszeń, muszą to być naruszenia “rażące”. Nadto ustawodawca w art. 385³ kc wprowadził przepis, który ma charakter reguły interpretacyjnej, ukierunkowując ocenę konkretnego postanowienia w umowie konsumenckiej, kiedy zachodzą w tym przedmiocie wątpliwości. Zawarte w tym przepisie wyliczenie postanowień, choć obszerne, ma charakter jedynie przykładowy, a cechą wspólną wymienionych tam klauzul jest, że jako takie nie są one zabronione w obrocie powszechnym ani konsumenckim, a jedynie mogą zostać uznane za niedozwolone wobec konsumentów. W myśl art. 385³ kc pkt 17 w razie wątpliwości uważa się, że niedozwolonymi postanowieniami umownymi są te, które nakładają na konsumenta, który nie wykonał zobowiązania lub odstąpił od umowy, obowiązek zapłaty rażąco wygórowanej kary umownej lub odstępnego. Klauzula generalna zawarta w art. 385¹ §1 k.c. znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich bez względu na to, czy przy ich zawieraniu posłużono się wzorcem umowy, czy też nie. Zauważyć przy tym należy, że w treści umowy konsumenckiej zawartej z użyciem wzorca mogą poza postanowieniami z tego wzorca znaleźć się również postanowienia uzgodnione indywidualnie z konsumentem; a także, wobec wąsko ujętego pojęcia “postanowień uzgodnionych indywidualnie”, postanowienia na których treść konsument nie miał żadnego wpływu. Nie ulega wątpliwości, że obowiązująca i powszechnie aprobowana w prawie obligacyjnym zasada swobody umów, realizowana może być jedynie pod kontrolą prawa. Sąd może bowiem dokonywać oceny, czy dane postanowienia zawartej umowy są zgodne z obowiązującym prawem. Istnieją przeto przewidziane prawem instrumenty umożliwiające kontrolę umowy, które mogą być również wykorzystywane do kontroli sprawowanej z uwagi na specyficzny interes konsumenta. Ocena dokonywana w toczącym się między przedsiębiorcą a konsumentem sporze (in concreto), może dotyczyć sposobu korzystania z prawa podmiotowego (art. 5 k.c.), a więc w jaki sposób umowa jest realizowana wobec konsumenta, a także kontroli treści umowy w oparciu o przepisy art. 58 k.c. i 353¹ k.c.

O ile postanowienia uzgodnione indywidualnie podlegają ocenie w świetle art. 58 k.c., 353¹ k.c. i 5 k.c., a ponadto na podstawie art. 385¹ §1 k.c., o tyle postanowienia z wzorca oraz postanowienia, na których treść konsument nie miał wpływu, a także umowy konsumenckie zawarte bez posłużenia się wzorcem podlegają ocenie w świetle cyt. wyżej klauzuli generalnej z art 385¹ §1 k.c.

Zgodnie bowiem z cyt. wyżej przepisem art. 385¹ §2 k.c. postanowienie niedozwolone nie wiąże konsumenta. W myśl tego przepisu sankcja przy kontroli dokonywanej w konkretnej sprawie polega na tym, że postanowienie umowne uznane za niedozwolone staje się bezskuteczne, natomiast umowa jest wiążąca w pozostałym zakresie. W przeciwieństwie do unormowania z art. 58 k.c., ani doniosłość zakwestionowanego postanowienia dla któregokolwiek z kontrahentów nie ma znaczenia dla ubezskutecznienia tego postanowienia, ani na miejsce takiego postanowienia nie wchodzi dyspozycja normy prawnej.

Sankcja z art. 385¹ §1 i 2 k.c. jest bardziej dotkliwa dla przedsiębiorcy zważywszy, że niejako **automatycznie “ex lege” usuwa z umowy to właśnie postanowienie**, które “obliczone” było na przysporzenie mu jakichś korzyści.

W ocenie Sądu postanowienie umowy zawarte w § 12, zastrzegające prawo pożyczkodawcy naliczania odsetek maksymalnych od przeterminowanego roszczenia stanowiło niedozwolone postanowienie umowne, z uwagi na zastrzeżoną w tej umowie bardzo wysoką prowizję. Zastrzeżona prowizja była postanowieniem uzgodnionym indywidualnie, gdyż była jasno i wyraźnie wskazana w zasadniczych warunkach tej umowy, a ponadto nie naruszała

art. 36a ustawy o kredycie konsumenckim. Postanowienie umowy z §12 stanowiło natomiast wzorzec umowy, na którego treść pozwany nie miał żadnego wpływu.

Wobec bezskuteczności postanowienia umowy umożliwiającego pozwanemu naliczanie odsetek maksymalnych od przeterminowanego roszczenia, Sąd zgodnie z art. 481 § 1 k.c. zasądził od pozwanego na rzecz strony powodowej całą należność główną tj. 768,65 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia następnego po dniu wymagalności tj. od 31 lipca 2015r. Powództwo od odsetki w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP należało oddalić .

O kosztach orzeczono zgodnie z art. 100 k.p.c. przyjmując, że strona powodowa uległa nieznacznie i obciążono pozwanego pełnymi kosztami postępowania, na które składała się jedynie opłata sądowa od pozwu 30 zł.

Z tych wszystkich powodów Sąd orzekł jak w sentencji.